

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély- és fodrász betegsegélyező és temetkezési egyesület, a budapesti fodrász és borbély társaskör s a budapesti fodrászsegélyező betegsegélyező pénztárának hivatalos közlönye.

FODRÁSZUJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyedévre 1 frt
Egyes szám ára
20 kr. Kaplító a
kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:

VI., Szerecsen-utca 22–24. sz.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez címzendők.

Kiadóhivatal:

VII., Vörösmarty-utca 17. sz.
Minden pénzbeli küldemények, hirdetések, felszólamlások a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

Felhívás.

Rövid pihenő után ismét utjának bocsátjuk a „Fodrász Ujság“-ot azon ígérettel, hogy az szaktársaink érdekeit mindenkor lelkiismeretesen fogja hirdetni. Bennünket anyagi érdekek nem fűznek e laphoz, mi az iparunk iránti szeretetből akarjuk a „Fodrász Ujság“-ot kedveltté és hasznossá tenni. Hűtükre lesz ezentúl iparunknak a „Fodrász Ujság“ és pontos megjelenéseért kezességet vállalunk. Oly emberek szegődtek a „Fodrász Ujság“-hoz szellemi munkásoknak, akik iparunk érdekeit szívéből viselik és nem riadnak vissza az áldozattól sem. Programot nem adunk, de azt ígérjük, hogy kitűzött feladatunknak lelkiismeretesen fogunk eleget tenni. Igazságosak leszünk minden kévelszemben. Ostorozni fogjuk azt, ki iparunk alátemetése árán törekszik babérra, kiben több az önérdek, mint az ipara iránti szeretet. Figyelemmel fogunk kísélni minden oly ipari mozgalmakat, amelyek közel állanak hozzánk és azokról a „Fodrász Ujság“-ban beszámolunk. Egy szóval helyre akarjuk hozni azon mulasztásokat, amelyek eddig a lap körül történtek. Azzal a lelkesedéssel, amelylyel mi a „Fodrász Ujság“-ot megindítottuk, céljt kell érnünk.

A „Fodrász Ujság“-ra minden időben lehet előfizetni.

Kérjük a vidéki szaktársakat, hogy előfizetéseiket már most küldjék meg, hogy a lap széjjelküldése pontosabban történjék.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyed évre 1 „

Társadalmi életünk.

(H. J.) Iparunknak egyik sajátsága az, hogy amikor mások szórakoznak, amidőn ünnepet tartanak, nekünk dolgoznunk kell. Ez teszi lehetetlenné kollegiális családi összejöveteleinket, amiatt nélkülözzük a társadalmi élet követelményeit. Nem egyszer hallottam, ilyerforma panaszokat szaktársainktól s irigykedve hozták elő a többi iparüzőket, akiknek legalább vásár- és ünnepnapokon meg van a szabadságuk. Azóta nagyot változtak az idők és viszonyok.

A vasárnapi munkaszünet megteremtése nekünk is meghozta azt, amiért másokat megirigyeltünk.

De mostan sem vagyunk elégedettek. Pihenő időnk most sem vagyunk képesek felhasználni és megint csak panaszkodunk, hogy nincs unalmasabb nap a vasárnapnál, hogy nem tudjuk miként szórakozzunk, hogy kénytelenek vagyunk a kávéház dohos atmoszféráját magunkba szívni, mert nincs oly helyünk, a hol szórakozhatnánk.

Én ennek az okát ott találok föl, hogy társadalmilag elvagyunk különítve, mert nem birünk egy oly intézménnyel a mely összekötő kapcsunk lehetne, amely intézménynek az lenne a célja, hogy bennünket összetartsa. Más iparosoknak megvannak a társasköreik, ahol szabad idejükben egyesülnek s minden egyes tagnak az egyénisége kijelöltik és ekként aztán ambíciója szerint érvényesül is. Az ily társaskörök nem csak arra vannak hivatva, hogy mulatságokat rendezzenek, hanem hogy komolyabb hivatást is betöltsenek. Ily célú társaskört szeretnék részünkre is megteremtve látni, a

hol feltalálnánk a szórakozással párosult iparfejlesztés fontos megismertetését és az ipar megbecsülését. Ily intézmény létesítésével tartozunk önmagunknak, de főleg a jövő fodrász nemzedéknek. Testületünk keretében annak hivatalos jellegénél fogva nem számíthatunk oly természetű ténykedésre, mint például a kontárok elleni mozgalom volt, nem számíthatunk továbbá betegsegélyző egyletünkre sem.

Ezen betegsegélyző egylet 20 év óta elzárkóztan, nagyon is takarékosan működik. 60—80 tagja van s már évek óta nem hallat magáról semmit, mintha nem is volna ipartestületünknek egyik kiegészítő része. Pedig ezen egylet magasztos hivatásának horderejét mindegyikünk ismeri, melyre büszkék lehetünk mindnyájan. Intézményük ajtaját elárták előlünk, mintha bizony nem is refraktálnának reánk, hogy ne is menjünk közibjük. Ez szerintem helytelen. Tudtommal az ipartestület már átiratban is megkérte az egylet vezetését, hogy bocsásson rendelkezésére oly értelmű felhívásokat, a melyek segélyével a fiatalabb nemzedék figyelmét fel lehetne hívni az egyletre, de még csak válasz sem jött a kérelemre. Az ilyen eljárás nem collegiális, sem az intézmény fejlesztésére nem alkalmas s nem csak visszatetszést szül, de rossz példa gyanánt szolgál a fiatalságra is. Segédeink önképző köre ismét válságba került a mi

tekintve, hogy Budapesten több, mint 1000 segéd van, igazán szegyenletes dolog még akkor is, ha elismerjük, hogy segédeinknél ritka az állandóság és kevés az összetartó elem. 1000 emberből csak kikerül 150—200 tagot számláló önképző kör?

Egyébiránt örvendetes haladás észlelhető a komolyság iránt, a segédi karban, ami legalább a jövőre nézve ígér összetartást.

Ezelőtt mentségül hozhattuk föl, hogy iparunk elszigetelten áll, tehetünk bármit, azért a társadalom nem vesz rólunk tudomást. Most már ez jobbra fordult. Előkelő, hazánk legjobbjait magukba ölelő tudományos társulatok, mint pl. a „Nemzeti Szövetség“ és a „Szabad Lyceum“ önkényt ajánlkoztak arra, hogy bevezetnek bennünket azon helyre, a mely eddig el volt zárva előttünk, a hol vágyainkat a tudomány iránt kielégíthetjük.

Tudományos felolvasásaikat a „Szabad Lyceum“-nak ipartestületünkben hallhatjuk. Most rajtunk a sor, hogy ne csüggedjünk és önbizalmunkat el ne veszítsük.

Az első lépést a „Szabad Lyceum“ megtette már. a többit nekünk kell megtennünk.

A fogműves elnevezés.

A m. kir. kereskedelmi miniszter ur leküldvén az orsz. iparegyesülethez a sztomatologiai egyesület beadványát véle

Tárcza.

A női fodrászat iskolája.

Írta: Szabados József.

Az egyszerű sima haj kifésülése ha igen vastag, ép úgy történik, mint első magyarázatomban említettem. Vanak azonban hajak, amelyek göndör-hullámosak. Az ilyen hajaknál legtöbbször előfordul, hogy igen tömöttek vagyis sűrűek, úgy, hogy bármily hosszú fogu fésűvel is fésüljük, nem vagyunk képesek kifésülni.

Az ilyen haját négy részbe osztjuk és részenként fésüljük ki.

Alkalmi és reggeli fésüléskor az egyszerű görög kontyot alkalmazzuk. De legfontosabb, hogy szép előrészt adjunk a fejnek; értem ezalatt a soppot.

Soppok készítése többféleképpen történik. (Ha két gömbölyű águ hullámzó vasat használunk, úgy praktikusabb.)

A kifésülés után a fejtetőn két részt egy választó fésűvel elválasztunk, ennél az elválasztásnál arra kell főleg ügyelni, hogy a választó fésű tetejéről tisztán vegyük le a haját. Figyelnünk kell azonban, nehogy oldalról is hozzá vegyünk, ami rendszeren kezdőknél elő szokott fordulni.

Az egyenetlen elválasztásnál igen huzódik egyes száll a sütésnél. A középső rész elválasztása után, két oldalt választjuk el a haját. Az oldal választék mindenkor a középső alatt lesz kezdve és végig választjuk a fülig. A sütést, a fej hátrészén felül kezdjük, két mutató ujjunk közé szorítva, az első fordítás előre, a másik hátrafelé lesz fordítva, ha már

az első hullám készen van, akkor arra kell ügyelnünk, hogy az ujjak és a vas között tartsuk szorosan a haját, a kézen lévő hullámokat pedig gyengén kezeljük és ha készek vagyunk a hullámmással, a fru-frut süssük fel. Ennél a sütésnél igen szép formát nyerünk el, ha kisebb részekbe osztva, a homlokhoz dülve sütjük, ezután gyengén átfésüljük és föltapirozzuk

A konty magasságától függ, hogy milyen helyre tesszük az erősítőt (vagyis a kötést) vagy egy kis fonást, amire erősítjük a soppot és a kontyot. Felsütött részeket előre hajtva, a többi haját a nyaktól oly magasra kell fölfelé fésülni, a hová a kontyot akarjuk tűzni. Itt azonban jó szorosan meg kell kötni, közepénél elválasztani és egy kissé kétfelé húzva a fejhez szorítani a kötést. Ezek után az oldalrészt fektetve a kötésig megtüzzük egy tüvel és utóbb a középsőt. A kötésnél mindkét kezünk segítségével ketté választjuk az összes haját, a jobb oldalig egészen elkülönítve, a baloldalnál kezdjük a csavarást. A csavarás végénél ép úgy alkalmazkodunk, mint az egy csavarású görög kontynál. A megtüzése is épp úgy történik. A másik csavarást egy kissé gyengébben áthajtjuk balra a fej közepéig és itt át vesszük a jobb kézzel és körülötte elhelyezzük, a végét jól eldugjuk, négy tüvel megerősítjük. Ha esetleg kötés nélkül tüzzük föl a kontyot, a süttött részeket ép úgy tüzzük a fonáshoz, mint az előbbihez. Ilyenkor ketté választjuk a haját, a baloldali részt fölfésüljük egy bizonyos magasságig és a közepe felé tartva végig csavarjuk. A föltevés a másikhoz hasonlóan történik. A jobb oldali részt a konty aljáig kell fésülni s innen kezdjük a csavarást. Ennek az elhelyezése és tüzése egyenlő.

(Folyt. köv.)

ményezés végett, e tárgyban a következő földterjesztést intézte az orsz. iparegyesület a miniszterhez :

Nagyméltóságodnak f. évi július hó 1-én 41-535/VIII. sz. a. kelt rendeletével méltóztatott véleményezés végett az országos sztomatológiai egyesület folyamodványát hozzánk juttatni, melyben a nevezett egyesület a „fogműves“ elnevezés kizárólagos használatát óhajtja az összes fogtechnikusokra kötelezővé tétetni.

Meghallgattuk e tárgyban az orsz. sztomatológiai egyesület, a budapesti fogorvosok egyesülete, a fogtani társulat és a budapesti borbély- és fodrászipartestület kiküldötteinek véleményét és ezek alapján van szerencsénk jelentésünket a következőkben előterjeszteni :

A közegészségügyi szempontból káros visszaélések — a nevezettek állítása szerint — leginkább onnan származnak, hogy a czifra, felfujt czimek a kevésbé tájékozott közönséget félrevezetik, aminek sokszor szomorú következményei származnak.

Itt tehát ép úgy, mint az üzleti élet számos eseteiben, az ugynevezett tisztességtelen versenyről van szó, melynek meggátlására törvényeinkben egyelőre csak az ipartörvény 58. §-a alkalmazható.

Az ipartörvény 58. §-a mindazonáltal csak negatív intézkedést tartalmaz, amely az érdekelték véleménye szerint nem vezet célhoz, mert első sorban minden egyes esetet fel kellene adni az illetékes hatóságnak, amely — tulajdonképpen ellenőrző szerepre — senki sem vállalkoznék szívesen, de még ha ilyen közeg akadna is, kétségtelen, másodszorban, hogy az eljárás hosszadalmas és folyamata alatt még számos újabb baj és szerencsétlenség történhetik.

Egy bizonyos pozitív intézkedésre van tehát szükség, egy meghatározott fogalomra, melyet a közegészségügyi törvényre vonatkozó végrehajtási rendeletben meg is találunk, amennyiben ez a rendelet a „fogműves“ hatáskörét szabatosan körülírja. A képzett és előkelőbb fogtechnikusok — a meghalgotott fogorvosok állítása szerint — tényleg sohasem használnak más, hangzatos elnevezést, mint a „fogműves“-ét mely hatás- és üzletkörüket tökéletesen jellemzi; csak az e foglalkozásra rendszerint sem eléggé képzettek s éppen nem hiyátott egyének sietnek a hiszékeny közönség figyelmét mindenféle furfangos és csalogató czimekkel lekötöni.

Ezért volna az említett szakkörök nézete szerint szükséges oly megoldást keresni, mely szerint a miniszteri rendelet precíz meghatározása szerint „fogművességgel“ foglalkozó iparosok csakis „fogműves“-nek (Zahntechniker) nevezhessék magukat s ezt a kivételes intézkedést a közönségnek nyilvános érdeke megokolt színben tüntetné föl.

Némileg analóg intézkedés van Ausztriában, ahol a fogművesség engedélyhez kötött ipart képez; az 1892. III. 20-ikán kiadott osztrák kereskedelmi miniszteri rendelet kapcsán ki van mondva, hogy a „fogtechnikai ipar“ üzésere jogosítottak állandó telepük székhelyén, lakásukon és közléseikben (hirdetés, czimlap, stb.) nem szabad oly jelzést használniok, mely a közönséget iparüzési jogosultságuk terjedelmé és lényege tekintetében tévedésbe ejthetné. Ilyen meg nem engedett jelzés különösen a fogművész (Zahnkünstler), fogartista (Zahnartist) és „dentist“.

Ipartörvényünk szellemében azt, hogy valamely iparos czimét vagy elnevezését csak meghatározott kifejezéssel, ez esetben például „fogműves“ szóban használja, elrendelni nem lehet; el lehet tiltani, hogy bizonyos elnevezéssel, például a beadványban felpanaszolt következő elnevezésekkel: fogspezialista, műfogász, fogászati műterem, fogműtő, den-

tist, fogművész, satb nem szabad élni, de előre kijelölt névhez kényszeríteni nem szabad. Ha közegészségügyi szempontból a „fogműves“ elnevezés kizárólagos használata megokolt, rendelje el a belügyminiszter a közegészségügyi törvény alapján azt, hogy ha a „fogműves“ más elnevezést használ, kihágást követ el, mely meghatározott büntetéssel sújtatik.

Végül megemlítjük, hogy e kivételes intézkedés alá nem tartozhatnak azok a borbélyok, akik még 1871. előtt megszerzett jog alapján a foghuzásra föl vannak jogositva.

Hogy az orsz. iparegyesület a m. kir. kereskedelmi miniszter urhoz felterjesztett véleményadásban azon borbélyokat, kik még 1871 előtt a megszerzett jog alapján gyakorolták a foghuzást stb. e kivételes intézkedés alul felmenten javasolja, — Joszt Péter test. elnök érdeme, a ki az orsz. iparegyesület szakülésén küzdött annak elfogadásáért. Ujabb bizonyítéka annak, hogy elnökünk kötelességéhez hiven, szíven hordja szaktársai érdekeit.

A haj szerkezete.

(—) Az ember egész teste szőrrel van fedve; ha ugyanis nagyító üvegen át nézzük bárhol a bőrt, apró szőröcskéket látunk azokon a helyeken is, melyeket különben meziteleneknek gondolunk, pl. a háton. Kivétel ez alól csak a felső szemhéj, az ajkpir, a tenyér és talp, továbbá a kéz- és lábujjknak első perce, ezek abszolúte mezitelenek. Legsűrűbb a szőrnövés a fejbőrön és ez a haj; legritkább a háton és czombokon, melyek csak apró pelyhekkal, u. n. lanugoszőrökkel vannak borítva.

Nekünk európai embereknek *kaukázusi* hajunk van melynek főtulajdonsága az, hogy sima, fényes, egyenes és hosszúra nő. Maga a hajszál hengeres fonálalaku, csak a göndör hajszál lapos. A kaukázusi hajra jellegző még az a kellemetes *hajszag*, mely semmiféle szaghoz sem hasonlítható s legkifejezettebben gondosan ápolttiszta gyermekek haján érezhető, mert felnőttek haja legtöbbször idegen illattokkal telt, férfiaknál a bõrnek vagy dohányynak szaga érzik rajta.

A haj az ember legfőbb természetes ékessége, azért a legvadabb és legrégebb népek is nagy gondot fordítottak rá; a fésű a legrégebb toilleszköz, s a legelső recept, melyet ismerünk, egy hajfestő szert ír elő és igen előkelő helyről származik, amennyiben *Shesh* egyiptomi királyné állította össze. Minden szervünk között, a haj a legkényesebb s a legtöbb elváltozásnak van alávetve; a testnek és léleknek minden szenvedése, bubánat, gond, meglátszik rajta úgy, hogy épp oly joggal mondhatjuk a lélek tükrének, mint a szemet.

Volt idő, mikor a haját növénynek tartották, melynek talaja a fejbőr; onnan származnak azok a mesék, hogy némely halottnak rendkívül hosszúra megnőtt a haja a koporsóban. A haj tényleg növényekhez hasonlítható, megvan a szára és a gyökere, ámde azzal a különbséggel, hogy szárában, azaz a hajszálban élet nincsen. Azért a haját két főrésze szokás osztani, egy élő részre, azaz a gyökérre és egy élettelen részre, azaz a hajszálra.

A haj gyökere a hajtüszőbe van beleágazva. A hajtüsző nem egyéb, mint a fejbőrnek kis nyílása, melynek belső végét a fejbőr mélyében a hajszemölcs zárja el. A hajszemölcsben véredények vannak, melyek a haját táplálják. Ha a hajszemölcs elpusztul, akkor vége a hajnak. Tehát az egész haj legfontosabb része a szemölcs.

A haj gyökere — ellentétben a kemény és rugalmas hajszállal — puha végén van a hagyma, mely a hajszemölcsöt úgy körülveszi, mint az emlőbimbót a csecsemő szája; azért a hagyma kissé vastagabb, mint maga a hajszál, kihuzott hajon kis — sötétebb színű, — gombocskát látunk, az a hagyma. A gyökereitől kihuzott haj más tárgyakhoz odatapad, mert puha, nedves a gyökere, ámde a hajszemölcsöt kitépni nem lehet az benmarad a tüsző fenekén és új haját hoz létre.

Ugy a hajgyökér, mint a hajszál három rétegből áll. Kívül van a héja, mely épp oly szarupikkelyekből áll, mint a bőrnek három rétege; a haj alatt van a kéreg, mely kemény sejtekből áll, legbelül pedig a bél vagy hajvelő fekszik, mely átlátszó, azért azt a benyomást teszi, mintha ott sem volna, hanem a helyén egy üres csatorna futna végig a hajszálon. A bél különben csak gyökerében puha, a hajszálban száraz s a három réteg közt legfontosabb a kéreg, mert egyrészt az adja meg a hajnak a szilárdságot, rugalmasságot, másrészt sejteit közt foglal helyet a haj zsírja és festéke, mely utóbbi-tól a haj színe függ. A festék a vérből származik s minél nagyobb mennyiségben van jelen, annál sötétebb színű a haj; a zsíradék pedig a fagygyumirigyekből kerül a hajba, illetve a hajgyökérbe, melyhez a tüsző falán át nyílik a mirigy nyílása. Azért mondják, hogy a fagygyumirigy a haj-tüsző függeléke.

A hajtüsző bizonyos természetes irányban fekszik a fejbőrben, a mely irány dirigálja a hajszálak fekvését; a hajszálak ugyanis csak a fejbubon az u. n. örvényen fekszenek kuszán, egyébként a fejbőr széle felé hajolnak. Ha a hajtüszők meredeken feküdnének a fejbőrben, minden száll hajunk az égnek meredne, borzongáskor ez ugyanis megtörténik, oly módon, hogy a hajtüszők másik függeléke, a vékony kis hajizom összehúzódik. Ez önkénytelenül történik; a hajizmokat csak ritka ember tudja önkényesen működésbe hozni, mert azok el vannak csenévészve, állatoknál azonban teljesen épségben vannak, úgy, hogy azok tetszés szerint tudják szőrüket fölborzolni. Látjuk, hogy a haj és a fejbőr közt szerves összefüggés van s a haj ápolásában nem annyira maga a haj, mint inkább a fejbőr a fontos.

Vegyes hírek.

Segély elszegényedett borbély- és fodrász iparosok, valamint azok családtagjai részére.

A testület előljárósága néhai Axmann Károly hagyománya után esedékes 60 frt kamatösszegre hirdet pályázatot. Folyamodhatnak oly budapesti illetőségű borbély és fodrász iparosok, illetve ezek özvegyei és árvái, a kik szorult anyagi viszonyok között élnek s nyomasztó helyzetüket nem önhibájok folytán idézték elő.

Felhivatként tehát mindazok, a kik segélyre igényt tartanak, hogy eziránti kérvényüket a testületi irodában (IV., Ujvilág-utca 18. sz. a.) f. é. december hó 5-ig annál is inkább nyujtsák be, mert később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

A szabad Lyceum előadásai.

A testület vezetősége dicséretre méltó buzgalmat fejt ki a czélből, hogy a szakma tüzői és azok családtagjai, — nem különben a segédi kar részére a hosszú téli estéken kellemes

és egyuttal tanulságos és ismeretterjesztő előadásokról gondoskodjék.

Örömmel adhatunk itt hirt arról, hogy ez irányu fáradozását siker koronázta, amennyiben a már öt év óta fennálló szabad Lyceum vezetőivel érintkezésbe lépve, sikerült kieszközölnie, hogy két hetenként a testület hivatalos helyiségében első rangú írók, tanárok, orvosok stb. által felolvasásokat tartson. E felolvasások a hazai és világtörténetet, — szépirodalom, — a költészet, — az orvosi tudomány, — a mindennapi életben szükséges jogismeretek, — az élelmszerek hamisításainak felismerése, stb. köréből lesznek merítve, s míg egyrészt a felolvasók kiváló egyéniségénél fogva bárkinek is kellemes szórakozást nyújtanak, addig másrészt megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek az által, hogy a tudomány és ismeretek oly körével ismertetnek meg bennünket, a melyeket az iparosságnak nem áll módjában elsajátítani, a melyekre azonban mindenkinek, ki az élet napról-napra fokozódó követelményeivel lépést akar tartani, — mulhatlanul szüksége van.

Érezte ezt maga a testület előljárósága is, a midőn f. é. november hó 17-én tartott rendes havi ülésében általános lelkesedéssel elhatározta, *hogy f. é. december hó 1-től kezdődőleg bezárólag 1899. év márczius hó végéig havonként kétszer és pedig mindenkor a hónapnak 2-ik és 4-ik keddjén este 9 órakor megnyitja helyiségeit a tudomány felavatott bajnokai előtt, hogy hirdessék és terjeszték szórakoztató és népies, — de e mellett tanulságos és vonzó előadások által az ismeretek különféle ágazatait.*

Ezen előadásokat a testület minden tagja és annak családja, — nemkülönben a segédi kar teljesen díjtalanul hallgathatja s ezáltal módjában fog bárkinek is állani, hogy a fárasztó napi munka után élvezetes előadás után kellemesen szórakozva gyarapítsa ismereteit.

Oly előny ez, amelynek óriási horderejét minden érzékű és törekvő egyén első pillanatra is beláthatja!

De egyszersmind próbakövét fogják képezni ezen előadások a borbélyok és fodrászok értelmi fejlettségének is. A jövő fogja bebizonyítani, hogy alapos-e azon általánosan elterjedt nézet, melyet mi magunk is oly szívesen hangoztatunk, hogy mi az iparosság nagy zömében az intelligens elemet, hanem is kizárólag képviseljük, de ahhoz mindenestre tartozunk, akik nemcsak dolgozni, de tanulni és tökéletesedni is tudunk és akarunk is, ha arra mód és lehetőség kínálkozik.

A mód és a kedvező alkalom most itt van, ragadja azt meg mindenki; igyekezzék maga és családja ismereteinek körét tágítani és gazdagítani akkor, a mikor az költség és ugyszólván minden fáradtság nélkül rendelkezésére áll, de különösen törekedjék a segédi kar minél tömegesebb megjelenése által bebizonyítani, hogy a hol komoly, szívet és lelket nemesítő tanulásra és szórakozásra alkalom nyílik, ott mindenkor kész örömmel jelenik meg!

Az első megnyitó előadást december 13-án este 9 órakor Négy László kereskedelmi akadémiai igazgató ur fogja tartani a magyar népies költészetéről, különös tekintettel Arany János irodalmi működésére.

A második előadást december 27-én este 9 órakor Wartha Vinczéné, Hugonnay Vilma grófnő dr egy nagyon is időszerű és fontos kérdéstről, t. i. „A ragályos betegségek és azok korai felismeréséről” fogja tartani.

A harmadik előadás minden valószínűség szerint

a szakma köréből fog vétetni és pedig a fodrászat története a legrégebb kortól egész a legújabb időig, különös tekintettel Magyarországra.

Mint e pár előadásból is kitűnik, a *Wekerle Sándor* uró excellenciája tiszteletbeli elnöksége alatt működő „Szabad Lyceum” egyrészről változatos vonzó és tanulságos műsorról; másrészről hirneves és szakavatott előadókról is gondoskodik, úgy hogy bátran el lehet mondani, miszerint önmaga és hozzátartozói ellen követ el bünt, a ki ez élvezetes és ismeretterjesztő előadások meghalgtatását elmulasztja.

Itt még csak azt jegyezzük meg, hogy a megnyitó előadásra a szaktársak külön meghívót is fognak kapni; a későbbi előadásokra azonban mindenkor lapunk útján hívatnak meg, miért is annak elolvasását ez okból is különös figyelmükbe ajánljuk.

Végre még azon reményünknek adunk kifejezést, hogy úgy a főnökök és azok családja, mint a fodrász segítők teljes mértékben átérzik ezen ismeretterjesztő előadások nagy horderejét s méltányolásuknak az által adnak méltó kifejezést, hogy azokat minél tömegesebb megjelenésükkel tisztelik meg.

Helyreigazítás. A Szabad Lyceumtól vett utóbbi értesítés szerint a december 13-án tartandó felolvasást nem Névy László, hanem *Dr. Radó Antal*, a Kisfaludy társaság tagja fogja tartani és pedig a következő témáról: *A népies a költészetben.*

Nincs többé kopaszág. Örömmel fogják ezt a tarkoponyák t. tulajdonosai olvasni, kivált ha tudni fogják, hogy a kopaszág türethetetlen állapota ellen tudós professorok szállnak sikra. *Hadara* német tanár ugyanis az utóbbi hetekben orvosi közleményeket tett közzé, melyekben eljárásával megismertet, hogy miképen szünteti ő meg a kopaszágot. Szerinte minden, bármely oknál fogva is kopaszá lett főt újra be lehet hajasztani. Eljárása, mely sokban megégyezik a parókákat készítésével, abban áll, hogy a koponya bőrébe számos hosszú és kereszt irányú vágásokkal majdnem csontig bevág, e vágásokba azután 1—1½ cm. hosszú hajdarabkákat sűrűn egymás mellé állít be, az ekkép behajasztott fejet bekötözi és 3—4 hétig orvosi felügyelet alatt tartja. Ezen idők után nem csak a sebek gyógyulnak meg, hanem még az előbb kopasz főt, gyönyörű haj erdő fogja diszítani. Nálunk utóbbi időkben *Havas* egyetemi magántanár próbálkozott meg ez eljárással, s eredményeiből következtetve nemsokára kopasz fő oly ritka lesz, mint a fehér holló, feltéve, hogy képes lesz mindenki türelemmel elviselni, hogy elevenen vagdalják.

Sebők Zsigmond dr.

Különfélék.

Ki találta fel a parókat? Furesán hangzik ugyan, de mégis igaz, hogy az első parókat Kasztilien de Bianka királyné készítette, a ki annak föltalálója is egyuttal. Az említett királynét az anyai szeretett vitte arra a gondolatra, hogy a parókat megteremtse. Kasztilien de Bianka fia tudvalevőleg, Lajos franciaország királya volt. A sok háboruviselés által és a sűrű levegő változás következtében teljesen elvesztette dus hajzatát. Az anya ki forró szeretettel csüggött fián, mélyen el volt keseregve fia kopaszágán. Éjjel nappal azon töprenkedet, hogy miként lehetne fiának régi szépségét visszaadni, mert a szó teljes értelmében hajának hiányában csuf lett. Végre kitűnő ötlete támadt. A lovagokat és ne-

meseket akik udvarához tartoztak magához kérlette és a küknek hajuk Lajoséhoz hasonló volt, azok mindegyikéből egy fürtöt levágott. Ezen fürtöket sajátkezűleg összevarrta a királyné és Lajosnak adta, akinek az ajándék roppant nagy örömet szerzet.

R. P.

Kosciusko pohara Nagy-Kállóban. A lengyeleknek tudvalevőleg *Kosciusko* Tádé volt a legnagyobb hősiük, a ki több véres csatában leverte az oroszokat, sőt a porosz-orosz hadakat is visszaverte. Ő a raklaviczei hős, a kinek hamvai I. Sándor czár rendeletéből Krakóban a régi lengyel királyok porai mellett nyugosznak. E nagy oroszterő hősnék a boros pohara *Pethő* András *nyiregyházai* takarékpénztári könyvelő és földbirtokos birtokába jutott. A szájhagyomány szerint, midőn Kosciusko a lengyel fölkelést szervezte, bele akarta vonni a szabadságharczba a magyarokat is s e czélből látogatta meg *Eszenyi* Pál Zemplénnvármegye Monor község főurat is, kinél több napig időzött s annak nagy nádas tava közepén levő szigeten tartották éjjel tanácskozásokat. Ez idő alatt, mint beszélük, titokban bele is szeretett a vezér Eszenyi Pál csodaszép nejébe s távozásakor neki adta emléktül ezt az ivó poharat. Azóta ez így szállott fiuról-fiura. A pohár üvegből van, 12 szegletes, magassága 8—10 cm., átmérője 6—8 cm. Felső széle körül aranyozott. Oldalán beégetve egy kétféjű sas, mindkét karmában egy-egy kardot tart, fején egy 5 águ korona. E czimer körül havasi virágokból koszoru van fonva. Tulajdonosa úgy nyilatkozott, hogy illetékes helyre szívesen eladná.

— **Mikor fogy el a kőszén?** Számos tudós több ízben fejezte ki afölött való aggodalmát, hogy a folyton növekedő szénfogyasztás egy bizonyos idő mulva ki fogja meríteni a föld szénkészletét, de legújabban Lord Kelvin a hires angol tudós érdekes számítása alapján arra az credményre jutott, hogy a legközelebbi időben, már tudniillik úgy háromszázezer esztendőn belül abszolute nem kell tartani attól, hogy nem lesz elegendő kőszénünk. Lord Kelvin eredeti módon kiszámította ugyanis az egész földön levő összes szénmennyiséget, levonta belőle azt a mennyiséget, amely évente az egész világon el szokott fogyni, s így jutott az említett eredményhez. Az egész föld összes szénmennyiségét a következő okoskodás útján állapította meg: Abból indul ki, hogy minden szén, aminthogy ugyis van, növényi eredetű. Mikor a föld fejlődésének még egy korai szakában volt, az atmoszfera, mely a földet körülvette, majdnem kizárólag szénsavból állt. Csak mikor növények keletkeztek a földön, akkor képződött a levegő oxszigénje, még pedig oly módon, hogy a növények a napfény segítségével szétbontották a levegő szénsavát és vizét. A földben ennél fogva, úgy okoskodik Kelvin lord, nem lehet több szén, mint a mennyi a levegőben foglalt oxszigénnek és a szénnek az oxszigénnel szénsavvá való elégésének megfelelő. Már most a föld felületének minden négyszögméterére tizezer kilogramm levegő jut, lévén a légnyomás egy négyszögcentiméterre egy kilogramm, egy négyszögcentiméterben pedig van százsor száz, azaz: tizezer négyszögcentiméter. Tehát a föld felületének minden négyszögméterére jut tiz tonna levegő. Ebben a tiz tonna levegőben van két tonna oxszigén. Ennek a két tonna oxszigénnek szénsavvá való átváltoztatásához kétharmad tonna szén szükséges. Ebből pedig az következik, hogy minden négyszögméter földben körülbelül kétharmad tonna szén foglaltatik. Minthogy pedig a föld egész felülete ötszáztiz millió négyszögméter, ennél fogva az egész földre kétharmadszor ötszáztiz, azaz 340 millió tonna szén jut. Az egész világon egy év alatt körülbelül 80 millió tonna szén fogy el. Ha száz millió tonnát

számítunk is egy esztendőre, 340 millió tonna 340 ezer esztendőig fog még eltartani. Abszolúte nem indokolt tehát az az aggodalom, hogy a föld szénkészlete a közeli jövőben teljesen el fog fogyni.

Egy udvariatlan törvény; az 1770-es években Angliában a parlament a következő törvényeket hozta be — a melyet egyhangulag elfogadtak. — És pedig: minden nő bármily korban, bármilyen tekintélyes hivatásu és ha bármilyen magas állásu, akár férjezett, akár özv. vagy hajadon, azon naptól fogva, melyen ezen törvény életbe lép a ki, Ó Felségének bármely alatvalóját — kellemes szagu illat — poudert, pirosító, pomádé, hamis hajfonat, vagy bármit használ, ami a női szépséget elősegíti és avval házasság, vagy bármi belső viszony létre jönne — az a nő csalónak lesz nyilvánítva és törvénytelenül üldöztetve lesz. Továbbá azon férfi, ki ily esetben házassági ajánlatot tesz, törvény szerint érvénytelen és a törvény elé állítatik. Egyáltalában a fentebb említett illatszerek használata csakis a temetéseken használható és mert meggyőződés szerint, ilyen komoly eseteknél a veszélyes és ravasz nők nem fognak áldozatot magoknak szerezni. Ilyen törvény már ma nem létezik — s így, a mi hölgyeink hála Istent mondhatnak.

R. P.

A budapesti fodrász-segédek betegségélyző-pénztár orvosainak névjegyéke.

Ellenőrző orvosok:

I., II., III., V. és VI. kerületek részére:

Dr. Bauer Károly, Teréz-körút 41. szám. II. em. Rendel. 2—3 óráig, ünnep és vasárnapokon 8—9 óráig;

IV., VII., VIII., IX., és X. kerületekre:

Dr. Juba Adolf, VII. ker., Baresay-utca 3., rendel. d. u. 3—4 óráig, vásár- és ünnepnapokon reggel 8—9 óráig.

Kezelő orvosok:

Budai oldalon:

Dr. Stipanics Elek I., Krisztina-tér 7. szám.

Dr. Rozenzweig Adolf, II., Fő-utca 59. szám.

Dr. Berger Lipót, III., Mókus-utca 14. szám.

Pesti oldalon:

Dr. Bodor Zsigmond, VI., Király-u. 70.

Dr. Csányi Aladár, VII., Csömöri-ut 22. szám.

Dr. Cseley József, IX., Üllői-ut 79. szám.

Dr. Drechsler Dezső, Vámház-körút 16. szám.

Dr. Ertl Géza, VIII., József-körút 87. szám.

Dr. Szinessy József, VIII., József-körút 29. szám.

Dr. Horváth Sándor, VII., Rottenbiller-utca 44. szám.

Dr. Pollitzer Alfréd, V., Mérleg-u. 9. szám.

Dr. Ungar Imre VI., Teréz-körút 30.

Dr. Roth Alfréd VII., Király-u. 6. sz.

Járó betegeket az ellenőrző orvosok kezelik, a megjelölt rendelési órákban díjtalanul.

Az ellenőrző orvos házhoz is hívható sürgős esetben, ha a kezelő orvos igen messze lakik és ha valamelyik ke-

zelő orvos a látogatást megtagadja, vagy pedig a beteg különös kívánsága, illetve beléhelyezett bizalma esetén.

Fogorvosok:

A pesti oldalon:

Dr. Grosz Sándor, Károly-körút 7. sz.

Mezey Péter, Muzeum-körút 21. szám, II. emelet.

Junger József, VIII., Röck Szilárd-utca 11. szám.

A budai oldalon:

Dr. Kohn Dániel, II. ker., Fő-utca 7. szám.

A kezelőorvosok a fekvő betegeket kezelik, ki is minden látogatásnál egy é végre a pénztár által kiadott szelvényt kap a tagtól.

A foghúzás után ellenőrzés végett az illető ellenőrző orvos urnál kell jelentkeznie a pénztári tagnak.

A foghúzást a nevezett urak egy-egy szelvény ellenében teljesítendik.

Az igazgatóság.

Tisztelt szaktárs urak!

A „Sólyom“ kerékpár Egylet, a melynek tagjai fő- és székvárosi szaktársaink, bizalommal fordul önökhöz, felkérni arra, hogy tagjai sorába belépni sziveskedjenek. Vegyük, a mai időben mily gondterhes küzdelmeink vannak létünk fenntartása végett, s mily kevés szórakozást engedhetünk magunknak. Pedig e küzdelmek között jól eső tudat, egy igazi családi s baráti kör, a hol kellemes, olcsó s egészséges szórakozást nyerhetünk.

Ilyen igazi családi s baráti kör a „Solyom“ kerékpár egylet, a mely minden pénteken délután kerékpár kirándulást rendez a főváros környékére, a mely kirándulásokat a barátság és kedélyesség egyaránt fűszerezi. Péntek esténként pedig az egyesület helyiségében családi estélyeket rendez a hol tagjainak családjaikkal megjelenve kellemes s olcsó szórakozással tesszük emlékezetessé összejövetelünket.

Bizalommal s igazán szívből jövő érzéssel kérjük fel szaktársainkat, kik a nemes, testedző s szívet lelket nemesítő sport egylet s ennek kebelében az igazi családias összetartásnak hívei, hogy minden péntek este tartandó estélyünkre egyleti helyiségünkben (Stáhlly-utca 3. Scherübl-féle vendéglő) megjelenni s ezzel körünkbe belépni sziveskedjenek.

Szaktársi üdvözléssel

Bak Sándor **Seregi Zsigmond** **Réthly Árpád**
jegyző kapitány elnök

A tagok névsora: Pichler Ferencz pénztárnok, Schiller József ellenőr, Maróthy János, Breitfeld Alajos, Komlósi Pál, Tóth András, Karakás Gyula, ifj Littmann Antal, Uram Emil, Uram József, Verdes Árpád, Fölker Alajos.

Szerkesztői üzenetek.

D. M. Budapest. Mi csak közérdekű dolgokat közlünk. Bennünket nem érdekel, hogy nevét megmagyarosította és olvasóinkat még úgy sem. Tessék valamely napilapba beküldeni.

B. S. Márm. Sziget. A kért lapokat elküldöttük czimére.

K. L. Budapest. A fodrász ipar külföldön czimü czikket Hermann János, lapunk belmunkatársa irta. Üdv.

N. B. Budapest. Nem tudjuk, hogy meddig tart, talán két hónapig. Az a czikk írójától függ.

M. J. Bpesten. Versét magkaptuk. Egyik belmunkatársunk elolvasta és beteg lett. Az Isten szerelméért ne írjon egy darabig verset, vagy ha igen ne küldje be hozzánk, mert ismét beteg belmunkatársunk kezébe jöhet és akkor nem vagyunk biztosak, hogy életbe marad-e. Mondja kérem, mit vétettünk mi önnek? Száljon le a pegáuzsról és menjen gyalog.

M. L. Budapest. Czikkét jövő a számba közöljük. Üdv.

Y. Budapest. Czikkét, annak éles hangja miatt, továbbá, mert nem nevezi meg magát, nem közöljük.

Felelős szerkesztő: *Leichter Lipót*

Belmunkatársak: *Hermann János, Réthly Árpád és Horváth Ferencz.*

A kéziratok legkésőbb 8 és 24-ikéig bezárólag küldendők be.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadja: *Nagel István könyvnyomdája, Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.*

Megjelent!

Werner E. műveiből két regény!

és pedig:

„Szerencse föl!” és „Megszakított kötelék.”

Mindkét regény illusztrációkkal van ellátva és összesen **20 drb 15 kros füzetből** áll és minden füzet 32 oldalra terjed.

Fenti regények diszkötésben is kaphatók. A két bekötési tábláért **1 frtot számítunk.**

Megrendelési czim:

Nagel István könyvkiadó,

BUDAPEST. VII., Vörösmarty-utca 17

!! Figyelem !!

Borbély- és fodrász-üzletek, valamint üzleti berendezések vétele és eladása nálam pontosan eszközölhetők. Előjegyezve vannak kisebb-nagyobb rendü üzletek 150—10,000 frtig; — alkalmi vételek részletfizetésre — is. — Értekezhetni **Váry Gyulánál,** IV., Ujvilág-utca 18. Fodrász ipartestületnél d. e. 8-tól 9-ig és d. u. 4—9 óráig.

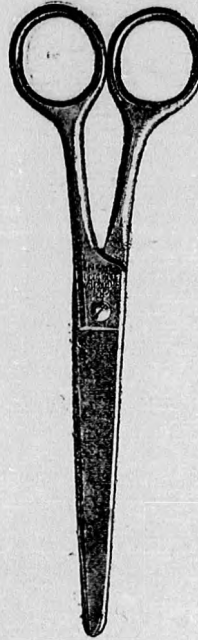
FLASNER LAJOS

villanyerővel berendezett

aczeláru-kereskedése és műköszörülése

Budapest, VIII., Jozsef-körut 21.

Ajánlja:

Borotválókés jelle: Bengal. Johnson, Dodge, 7 esillag, Johnbarber, Pearson Kronwolt, Präfen, Johnheiffort, stb legjobb öblösre köszörüléssel minden szélességben, darabja 1 60, 1.70, 2.—, 2.25, 2 80, 3.— frt

Borotválókés francia és angol köszörüléssel, minden gyárból önborotválói való, darabja 1.—, 1 25, 1.50, 1.80, 2.—, 2.25. 2.50 3.—, 3.40, 4.—, 5.— frt.

Hajlők különféle gyártmány, minden sulyban és nagyságban, darabja 1 40, 1.70, 2.—, 2.10. 2.50, 2.70, 3.—, 3.40 frt.

Báryánt Hajvágógép 5 —
Báryánt-Szakálnyíró 3.50
Amerikai Hajvágógép 5 50
Amerikai Szakálnyíró 5.—
Fenőszíjak darabja —.80, —.90, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 2.50, 3.— frt.

Lehuzó-kövek darabja 1.— 1.25, 1.50, 1.80, 2 — 2.25, 2.50, 2.80. 3.—, 3 50 frt.

Hajfodorítóvas német és valódi francia, darabja .40, — 50, —.60 kr.

Köpölyvas darabja 4 — 4 50, 5.—, 5.50, 6.—, 6 50, 7.50, 8.— frt.

Érvágó darabja 1.40, 1 50, 2.—, 2 50, 2 80, 3 frt.

Fogszerszámok. Angol kulcs 3 horoggal, darabja 2 50, 2.80, 3.— 4.— frt Fog-vasfogó, (német és előrajz után is) darabja 1.50, 1.80, 2.— 2.25, 2.50, 2.80, 3.— frt.

Köszörülések ára:

Borotvakés öblösre köszörülése és francia köszörülése 50, 60 70 kr. vastagok vagy ujak 80 kr. Uj él 30, hajvágó olló 30 kr.

Megrendelések vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek

ZAORÁL JÁNOS

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 5. SZÁM.

Első magyar

villany és légszesz erővel berendezett

borotva homorú-köszörüléje.

Aczel áru raktár.

A mult hóban üzletemet, melyet jóval megnagyobbítottam, Baross-utca 5. sz alá helyeztem át, melyre felhívom b. figyelmét.

„CHIC!!

Bajusz-
erősítő!

Uj
Találmány!

Az eddigi eljárás, a nedves bajuszt a bajuszkötővel lekötni, igen hiányos volt, mert a csinos alakot elérhetni ugyan, de tartóssága: **még néhány órára sincsen biztosítva.** Ezen nagy hiányt pótlándó, sok kísérlet alapján oly jó illatú folyadékot találtam fel, mely a bajusznak, a kötő által adott alakját és helyzetét **2—3 napig is képes fenntartani,** daczára, hogy e folyadék **nem ragad és nem zsiros.** Többi jó tulajdonságainál fogva ezen czikk minden fodrászterem szoros szükségletei közé **foj tartozni és ugy az állandó, mint az utazó közönség által czélszerűsége következtében szívesen fog vétetni.**

Nagybani beszerzési ára 1 darabnak 30 kr.

Eladási ára 1 „ 60 „

„CHIC“ bajuszerősítő már hónapok óta kitünő sikerrel és általános elismeréssel próbáltatott ki és ma már majdnem teljesen bevezetett czikk, mely általános kedveltségnek örvend.

Két „CHIC“ reklámtábla, pompás, ríktó színben minden megrendelőnek ingyen és bérmentve küldetik vagy mellékeltetik.

„CHIC“ törvényileg védve van, hogy hasznavehetetlen rosz utánzásoktól megóvassék, melyek a legelső sorban is a vevőközönséget károsítják.

„CHIC“ bajuszerősítő, a bajuszt 2—3 napig a kívánt helyzetben tartja.

Jó tulajdonságai:

1. Nincs benne sem zsiradék, sem ragasztószer.
2. Hatása a bajuszt két perc alatt a legszenzációsabb módon mutatkozik.
3. A bajuszt, melyet fésűn át a „CHIC“ bajuszerősítővel bedörzsölnek és nyomban rá a selyem bajuszkötővel átkötnek, 2—3 napon át a legszebb helyzetben marad és alakját, mely tetzés szerinti marad, ez idő alatt egyáltalán nem változtatja.
4. A bajuszt-erősítő a bajuszt megpuhítja és hajlékonytá teszi, a szőrszálakat nem mereviti, sőt azok növést előmozdítja.
5. A „CHIC“ ezen hatása utólérhetetlen és semmiféle más hasonló szer által még csak megközelíthetőleg sem éretett el, miért is a közönség érdeke, hogy utánzatokkal vagy más leg-többször ártalmas szerekkel össze ne téveszsze.

Feltalálója: **Dankovszky István**

illatszerész

Budapest, V. ker., Wurm-utca 5. szám.

Ugyanott kapható a fodrász és borbély szakmába vágó összes kellék és berendezés **legjobb minőségben** és mégis igen előnyös áron. Valódi francia és amerikai haj és szakállvágó gépeim ára tudvalevőleg majdnem negyedrésszel alászállt. A többi fodrász és borbély eszközök is, tömördek külföldi bevásárlásaimnál fogva is előnyösebbek, mint eddig jegyeztetek.

Az illatszert legkiválóbb különlegességeim a következők:

Eau-de-Cologne, Eau-de-Quinine, Eau-de-Portugal, Champoing, Eau-Tonique, Eau-vegetale, Vinaigre-de-Toilette.

ROB. GREENSILL féle specialitások, ugymint: Salyoll szájviz, fogpor és fogpép.

Viaszkhajkenőcsök, Hajfestőszerok, Brillantínok, Bajuszpedörök, Bandaulinok, Vinaigerek Toiletté szappanok, Aetherikus olajok
Legujabb eszköz és illatszert árjegyzékem már a fészállított árral díjmentesen és bérmentve küldetik.